

Forfatter: Laub, Hardenack Otto Conrad

Titel: BREV TIL: Martensen, Hans Lassen FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1867-01-14)

Citation: Laub, Hardenack Otto Conrad: "BREV TIL: Martensen, Hans Lassen FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1867-01-14)", i *Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)*, Karl Schönbergs Forlag, s. 209. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252230-002-shoot-L0022522300020072.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Fra Laub til Martensen
Viborg, 14. Januar 1867*

Hermed sender jeg Dem, kjære Biskop Martensen! hvad De pleier at faae fra mig ved Aarets Begyndelse. Biskop Brammer havde meddeelt mig, at han denne Gang i sit Nytaarsbrev vilde tage Spørgsmaalet om Frimenigheder for, og ønskede, at jeg vilde gjøre det Samme; men dertil har jeg ikke turdet vove mig. Da jeg nu i en Række af Aar ved denne Leilighed har henvendt mig til Menighederne, altsaa for største Delen til Almuen, og s. 210 har Grund, til at mene, at man gjerne vil, jeg skal blive ved paa denne Maade, saa maatte jeg være i Tvivl, om dette var et passende Emne, naar jeg dog ikke tiltroede mig at kunne gjøre Sagen fuldstændig klar. Brammer, som nærmest har Præsterne for Øie, kan bedre gjøre det, og jeg vil ønske, det maa lykkes for ham, thi jeg maa fremdeles mene, at der i denne Sag bør skrives, som Modvægt imod hvad der tales i Rigsdagen, eller til Hjælp for dem, som der endnu ville tale den gode Sag, og for Regjeringen, dersom den vil gjøre Modstand, — ikke blot for en lille Kreds af Præster, men for Alle, som kunne læse, meest for den dannede Deel af Folket, hvor nu de farligste Modstandere findes, og hvorfra der virkes nedad. Det bør gjøres klart, hvad det er, man er i Begreb med at gjøre. Frimenigheder i Folkekirken er for mig en Modsigelse, som lidt efter lidt maa ende med Opløsning af Folkekirken. Er det dette, man vil, maaskee i Haab om en Regeneration, saa skal man i det Mindste kunne see og sige sig det, som tildeels I. A. Hansen har gjort, der maaskee er den, der i denne Sag har talt klarest og besindigst fra sit Standpunkt. Efter hvad han har sagt, synes mig den Udgang paa Sagen, som jeg vilde ansee for ønskeligst, endnu opnaaelig: at der (ved Kgl. Resolution) gives Birkedal (og Trandberg) Ret til at udføre kirkelige Handlinger med borgerlig Virkning, saaledes at deres og deres Menigheders Forhold til Folkekirken ikke videre berørtes, maatte blive, hvad de selv kunde gjøre det til ved at holde sig til eller fjerne sig fra den i Lære, Cultus osv. — Foreløbigt vilde deres kirkelige Handlinger (Daab, Confirmation) maatte anerkjendes af os, og saaledes kunde Forholdet blive et venligt. Hvad derimod Tilbudet om at stille sig under s. 211 samme Tilsyn som Folkekirkens Menigheder angaaer, da mener jeg, det kan ikke antages, da det Forbehold, som det maa indeholde, enten det udtales eller forties, gjør det umuligt. I alle udvortes Forhold, hvor Statens Fordringer komme i Betragtning, kunde det gaae; men i alt det Væsentlige, ved Spørgsmaal om det Indre, Forholdet mellem Præst og Menighed osv., maatte man være vis paa at faae det Svar: husk paa, hvem vi ere, at vi ere noget ganske Andet end I! — og det maatte være et berettiget Svar, fordi disse Menigheders Oprindelse maatte faae en blivende Betydning. Jeg mener derfor, at man ikke bør paatage sig det Ansvar, som ligger i at overtage Tilsynet. Om nu Birkedal vilde mene paa denne Maade at finde den Støtte i Folkekirken, som han ikke kan undvære, maa han selv afgjøre; men paa denne Maade kan den Folkekirke dog bevares, hvortil han vil støtte sig. Og Forholdet kan blive et fredeligt, saalænge disse Menigheder selv ville.

Paa Hjemveien fra Kjøbenhavn har Kierkegaard besøgt mig. Han var meget oplivet og meddeelsom, og jeg havde megen Fornøjelse af dette Besøg; men hans Betragtningssmaade af ovenomtalte Sag var den, som kjendes fra sidste Landemode, og her kom vi ikke til nærmere Forklaring, end at Differentensen imellem os blev bestemtere udtalt. Han vil i Grunden ikke det, som Rigsdagen vil, men anseer det for uundgaaeligt, og vil, at Regjeringen skal tage Sagen i Haand, for at faae det bedst Mulige ud deraf. Men hvad han foreslaaer er saa dog — jeg kan ikke see Andet — det Samme. — — —

Det nye Aar har allerede kaldt En af vor lille Embedskreds bort, og man kan ikke Andet end spørge: hvem skal være den Næste? For mit Vedkommende kan s. 212 jeg ikke have Noget imod at komme saaledes ud af den Forvirring, som tidt gaaer mig over Hovedet, skjøndt jeg, hverken hvad dette Embede angaaer, eller i andre Henseender kan mene, at jeg er færdig med, hvad jeg skal, og derfor dog beder om at maatte blive og blive bedre færdig, og faae Hjælp hertil ogsaa ved dem, med hvem jeg skal arbeide sammen. Herved kommer da min Tanke til Dem, kjære Biskop Martensen, og min Bøn om, at ogsaa De maa blive og faae Hjælp herovenfra til at være paa rette Maade med i Alt. Gid saa ogsaa Daugaards Plads maa blive besat med den rette Mand.

Alliancen imellem R. Nielsen og N. Lindberg, som man vel først forbausedes over eller fandt comisk, er vel et Vidnesbyrd om, at det paa begge Sider i Grunden er den samme Sag, hvorfor der strides i Praxis og Theorie: den Enkeltes Ret ifølge hans Trang — uden Hensyn til Noget, som i objectiv Forstand maa kaldes Sandhed og Ret. Kierkegaard meente, da vi talte om Rasm. Nielsen, at det gaaer mod Enden med ham, efterat han nu har gennemgaaet alle kirkelige Stadier. Dersom R. Schmidt er en ægte Discipel af R. N. (hans Philosophie kjender jeg ikke), saa maa det ende med Mosekonens Bryggerier.

Hermed levvel, kjære Biskop Martensen! Gud være i det nu begyndte Aar med Dem og alt Deres!

Deres hengivne O. Laub.